ΕΠΙΣΚΌΠΗΣΗ 02/2026

EL

Ευκαιρίες ενόψει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2028-2034 – Μεταπαρακολούθηση της επισκόπησης 03/2025 του ΕΕΣ

CURIA RATIONUM

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Περιεχόμενα

Σημείο

01-06 | Κύρια μηνύματα

01-04 | Η επισκόπησή μας

05-06 | Γενικές παρατηρήσεις

07-38 | Μια αναλυτικότερη ματιά

08-11 | Ευκαιρίες για έναν περισσότερο εστιασμένο προϋπολογισμό με μεγαλύτερο αντίκτυπο

08 | Πώς οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες που προσδιόρισε το ΕΕΣ

09-11 | Ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης

12-15 | Ευκαιρίες απλούστευσης

12 | Πώς οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες που προσδιόρισε το ΕΕΣ

13-15 | Ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης

16-20 | Ευκαιρίες σχετικά με την ευελιξία του προϋπολογισμού

16-18 | Πώς οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες που προσδιόρισε το ΕΕΣ

19-20 | Ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης

21-23 | Ευκαιρίες για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο

21-22 | Πώς οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες που προσδιόρισε το ΕΕΣ

23 | Ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης

24-29 | Ευκαιρίες σχετικά με τη χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

24-25 | Πώς οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες που προσδιόρισε το ΕΕΣ

26-29 | Ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης

30-31 | Ευκαιρίες για το κράτος δικαίου

30 | Πώς οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες που προσδιόρισε το ΕΕΣ

31 | Ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης

32-36 | Ευκαιρίες σχετικά με τη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού της ΕΕ

32-33 | Πώς οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες που προσδιόρισε το ΕΕΣ

34-36 | Ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης

37-38 | Ευκαιρίες όσον αφορά τον εξωτερικό έλεγχο

37 | Πώς οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες που προσδιόρισε το ΕΕΣ

38 | Ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης

Παράρτημα I Γνώμες του ΕΕΣ σχετικά με τις νομοθετικές προτάσεις για το ΠΔΠ 2028-2034

Παράρτημα II Μοντέλα χρηματοδότησης της ΕΕ βάσει των προτεινόμενων κανονισμών

Γλωσσάριο

Κλιμάκιο του ΕΕΣ

Κύρια μηνύματα

Η επισκόπησή μας

01 Στις 16 Ιουνίου 2025 και εν αναμονή των προτάσεων της Επιτροπής για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) 2028-2034, δημοσιεύσαμε την επισκόπηση 03/2025. Βάσει προηγούμενων ελέγχων μας, στην επισκόπησή μας εντοπίζουμε ευκαιρίες τις οποίες θα μπορούσε να εξετάσει η Επιτροπή σε διάφορους θεματικούς τομείς.

02 Στις 16 Ιουλίου 2025, η Επιτροπή δημοσίευσε τη δέσμη νομοθετικών προτάσεων για το ΠΔΠ 2028-2034 και, στις 3 Σεπτεμβρίου 2025, ακολούθησε δεύτερη δέσμη τομεακών προτάσεων. Οι προτάσεις αυτές έθεσαν τα θεμέλια για τις προτεραιότητες της ΕΕ κατά την επόμενη επταετή δημοσιονομική περίοδο.

03 Από τον Ιανουάριο έως τον Μάρτιο του 2026, δημοσιεύσαμε 12 χωριστές γνώμες κατόπιν αιτημάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή/και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διατυπώσαμε απόψεις σχετικά με 12 συγκεκριμένες νομοθετικές προτάσεις και τον Μάιο του 2026 δημοσιεύσαμε επισκόπηση στην οποία συγκεντρώνονταν τα κύρια μηνύματα των εν λόγω γνωμών.

04 Η παρούσα επισκόπηση αποτελεί συνέχεια των ευκαιριών που προσδιορίσαμε για τη μετά το 2027 περίοδο, στην οποία αξιολογούμε τον τρόπο με τον οποίο αυτές έχουν ληφθεί υπόψη στις νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής. Οι απόψεις που παρατίθενται προσφέρουν διαφορετική οπτική σε σχέση με τα κύρια μηνύματά μας και θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως οδηγός για την οριστικοποίηση του νομοθετικού πλαισίου για το επόμενο ΠΔΠ. Δεν πρόκειται για έκθεση ελέγχου, αλλά για επισκόπηση που περιορίζεται στα ζητήματα τα οποία αφορούν οι ευκαιρίες που προσδιορίστηκαν. Οι διατυπωνόμενες απόψεις βασίζονται σε δημοσιευμένες γνώμες (βλέπε ***παράρτημα Ι***).

Γενικές παρατηρήσεις

05 Με τη δέσμη προτάσεων για την περίοδο 2028-2034, η Επιτροπή προτείνει σημαντικές αλλαγές στην αρχιτεκτονική του ΠΔΠ, μειώνοντας τον αριθμό των τομέων του προϋπολογισμού από επτά σε τέσσερις και τον αριθμό των προγραμμάτων από 52 σε 16. Οι κυριότερες αλλαγές που προτείνονται είναι οι εξής:

- αύξηση του αριθμού των ιδίων πόρων από τέσσερις σε εννέα, καθώς και προσαρμογές στους υφιστάμενους·
- μείωση του μεριδίου της χρηματοδότησης που εκτελείται στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης, προς όφελος άλλων τρόπων διαχείρισης·
- σύσταση Ευρωπαϊκού Ταμείου, με πόρους ύψους 865 δισεκατομμυρίων ευρώ σε τρέχουσες τιμές, το οποίο θα ενσωματώνει βασικούς τομείς δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ (όπως οι φυσικοί πόροι και η συνοχή) και μέσα σε ένα ενιαίο πλαίσιο με άξονα τα σχέδια εθνικής και περιφερειακής εταιρικής σχέσης (ΕΠΕΣ), ένα για κάθε κράτος μέλος·
- εισαγωγή, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου, της δυνατότητας των κρατών μελών να χρηματοδοτούν την υλοποίηση των οικείων σχεδίων ΕΠΕΣ μέσω δανείων από την ΕΕ ύψους έως 150 δισεκατομμυρίων ευρώ, τα οποία θα αποπληρώνονται από τα κράτη μέλη σε μεταγενέστερο στάδιο·
- γενική χρήση της χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες ή/και των επιλογών απλουστευμένου κόστους για τους περισσότερους τομείς και προγράμματα του προϋπολογισμού·
- πενταπλασιασμός της χρηματοδότησης, που θα ανέρχεται σε 131 δισεκατομμύρια ευρώ, για την ενίσχυση της αμυντικής βιομηχανικής βάσης της ΕΕ και των αμυντικών και διαστημικών ικανοτήτων της (στο νέο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας)·
- θέσπιση ενιαίου πλαισίου επιδόσεων, με σημαντικά μειωμένο αριθμό εναρμονισμένων δεικτών και ενιαίο σύνολο πεδίων παρέμβασης για την παρακολούθηση της υλοποίησης των προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων συντελεστών σε επίπεδο ΕΕ για κάθε πεδίο παρέμβασης όσον αφορά επιλεγμένες οριζόντιες προτεραιότητες πολιτικής.

06 Η ανάλυσή μας δείχνει ότι, από τις 28 ευκαιρίες για το επόμενο ΠΔΠ που είχαμε προσδιορίσει στην επισκόπηση 03/2025, μία έχει ληφθεί πλήρως υπόψη, 19 έχουν καλυφθεί εν μέρει και οκτώ έχουν αγνοηθεί παντελώς. Ο τομέας στον οποίο οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται καλύτερα στις ευκαιρίες που προσδιορίσαμε είναι η

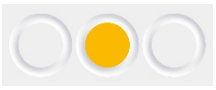
ευελιξία του προϋπολογισμού (βλέπε ***πίνακα 3***). Αντιθέτως, ο τομέας στον οποίο οι ευκαιρίες που προσδιορίσαμε έχουν καλυφθεί στον μικρότερο βαθμό είναι η χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες (βλέπε ***πίνακα 5***).

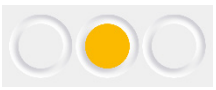
Μια αναλυτικότερη ματιά

07 Στα σημεία που ακολουθούν, εξετάζουμε τον τρόπο με τον οποίο οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες που εντοπίσαμε σε καθεμία από τις οκτώ ενότητες της επισκόπησης 03/2025 και προσδιορίζουμε τους τομείς στους οποίους απαιτούνται περαιτέρω βελτιώσεις για την πλήρη κάλυψη των εν λόγω ευκαιριών. Στους ***πίνακες 1-8*** παρουσιάζονται οι συνολικές αξιολογήσεις ως προς το πώς οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες αυτές: με πράσινο χρώμα επισημαίνονται οι ευκαιρίες που έχουν ληφθεί υπόψη, με κίτρινο εκείνες που έχουν καλυφθεί εν μέρει και με κόκκινο εκείνες για τις οποίες εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά κενά που πρέπει να αντιμετωπιστούν.

Ευκαιρίες για έναν περισσότερο εστιασμένο προϋπολογισμό με μεγαλύτερο αντίκτυπο

Πίνακας 1 | Συνολική αξιολόγηση

Μέτρηση των επιδόσεων	
Να σχεδιαστεί ένα πλαίσιο επιδόσεων που θα βασίζεται σε αξιόπιστες πληροφορίες και θα είναι εστιασμένο στα αποτελέσματα και στον αντίκτυπο και όχι στις εκροές.	
Να βελτιωθεί η αναφορά στοιχείων σχετικά με τις τιμές-στόχο που αφορούν την ενσωμάτωση στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις και στις προγραμματικές δηλώσεις.	
Σε περίπτωση καθορισμού οριζόντιων προτεραιοτήτων, να συστήνονται συστηματικά μηχανισμοί παρακολούθησης για την ιχνηλάτηση των δαπανών.	

Προστιθέμενη αξία της ΕΕ	
Να οριστεί σαφώς η έννοια της προστιθέμενης αξίας της ΕΕ στη νομοθεσία και να εφαρμόζεται συστηματικά και με συνέπεια κατά τη διάθεση ενωσιακών κονδυλίων σε προγράμματα και πρωτοβουλίες.	
Να διασφαλιστεί η εκ των υστέρων αξιολόγηση της προστιθέμενης αξίας της ΕΕ που εξασφαλίζουν οι ενωσιακές δαπάνες.	
Μόχλευση του προϋπολογισμού της ΕΕ για την ενίσχυση της χρηματοδοτικής ικανότητας της Ένωσης	
Να βελτιωθεί η μεθοδολογία για την εκτίμηση του ποσού και να καταδειχθεί η προσθετικότητα των επενδύσεων που κινητοποιούνται μέσω των εγγυήσεων που παρέχει ο προϋπολογισμός της ΕΕ.	

Πώς οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες που προσδιόρισε το ΕΕΣ

08 Οι προτάσεις εισάγουν εναρμονισμένο πλαίσιο επιδόσεων σε επίπεδο ΕΕ με βάση κοινά πεδία παρέμβασης, δείκτες, μεθοδολογίες και ρυθμίσεις αναφοράς στοιχείων[1]. Επιπλέον, οι προτάσεις παρέχουν ένα σαφέστερο πλαίσιο για την αναφορά στοιχείων σχετικά με τις οριζόντιες προτεραιότητες και ενσωματώνουν τη νέα απαίτηση του δημοσιονομικού κανονισμού σύμφωνα με την οποία όλα τα προγράμματα θα πρέπει να υλοποιούνται χωρίς την πρόκληση σημαντικής βλάβης στο περιβάλλον, σε πλαίσιο σεβασμού των συνθηκών εργασίας και απασχόλησης και τηρουμένης της αρχής της ισότητας των φύλων[2]. Στο πλαίσιο αναγνωρίζεται επίσης η ανάγκη για αναλογικές απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων από τους αποδέκτες χρηματοδότησης της ΕΕ και τους εταίρους υλοποίησης[3]. Οι προτάσεις περιγράφουν την έννοια της «προστιθέμενης αξίας της ενωσιακής παρέμβασης» ως την αξία που προκύπτει από τη δράση της ΕΕ και η οποία είναι συμπληρωματική προς την αξία που θα απέφερε η δράση των κρατών μελών και μόνο[4]. Οι προτάσεις απαιτούν συγκεκριμένα από την Επιτροπή να εξετάζει την προστιθέμενη αξία της ΕΕ κατά τη διενέργεια αξιολογήσεων και προβλέπουν ότι τα κράτη μέλη μπορούν να καλύπτουν την πτυχή αυτή στις αξιολογήσεις τους, χωρίς όμως αυτό να είναι υποχρεωτικό[5].

---

1 Γνώμη 10/2026, σημείο 13.

2 Αυτόθι, σημείο 25.

3 Αυτόθι, σημείο 19.

4 Αυτόθι, σημείο 6.

5 Αυτόθι, σημείο 7.

Ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης

09 Παρά τις βελτιώσεις που επήλθαν, τα βασικά διδάγματα που αντλήθηκαν από προηγούμενα μέσα που βασίζονταν στις επιδόσεις δεν έχουν ενσωματωθεί πλήρως, καθώς το προτεινόμενο πλαίσιο εξακολουθεί να δίνει προτεραιότητα στους δείκτες εκροής, ενώ, σε πολλές περιπτώσεις που συνδέονται με μεταρρυθμίσεις, οι δείκτες αποτελέσματος είναι ανεπαρκείς και απουσιάζουν οι δείκτες αντικτύπου. Επίσης, αρκετοί δείκτες είναι ασαφείς ή έχουν διαδικαστικό χαρακτήρα[6]. Η απουσία μεθοδολογιών για τον καθορισμό τιμών βάσης, ορόσημων και τιμών-στόχου[7], καθώς και η περιορισμένη καθοδήγηση σχετικά με τη συνεπή χρήση των πεδίων παρέμβασης και των δεικτών, δημιουργούν κινδύνους διαφορετικών επιπέδων φιλοδοξίας και άνισης μεταχείρισης μεταξύ των κρατών μελών[8]. Σύμφωνα με την Επιτροπή, η κατάρτιση σχετικής καθοδήγησης και μεθοδολογιών βρίσκεται σε εξέλιξη. Επιπλέον, η χρήση εκτιμώμενων αντί πραγματικών δαπανών για την παρακολούθηση των οριζόντιων προτεραιοτήτων αυξάνει την πιθανότητα υπερεκτίμησης των συνεισφορών στους στόχους για το κλίμα και το περιβάλλον[9].

10 Με τις προτάσεις της, η Επιτροπή δεν αξιοποίησε την ευκαιρία να ορίσει την έννοια της προστιθέμενης αξίας της ΕΕ. Ελλείψει νομικού ορισμού της έννοιας αυτής, υπάρχει κίνδυνος διαφορετικής ερμηνείας της στο πλαίσιο των διαφόρων παρεμβάσεων, με αποτέλεσμα οι αξιολογήσεις της προστιθέμενης αξίας της ΕΕ να μην είναι συγκρίσιμες μεταξύ των διαφόρων προγραμμάτων[10]. Επιπρόσθετα, οι προτάσεις προβλέπουν ότι τα κράτη μέλη μπορούν να καλύπτουν την προστιθέμενη αξία της ΕΕ στις αξιολογήσεις τους, χωρίς αυτό να είναι υποχρεωτικό, γεγονός που πιθανότατα θα περιορίσει την ικανότητα αξιολόγησης της αξίας αυτής[11].

11 Οι προτάσεις στερούνται επίσης σαφήνειας και μεθοδολογικής αρτιότητας όσον αφορά την εκτίμηση και την τεκμηρίωση του όγκου και της προσθετικότητας των κινητοποιούμενων επενδύσεων[12]. Οι συνεισφορές στις προβλέψεις εγγυήσεων από τον προϋπολογισμό και στη χρηματοδότηση των χρηματοδοτικών μέσων δεν είναι

---

6 Αυτόθι, σημεία 12-13.

7 Γνώμη 10/2026, σημείο 22.

8 Αυτόθι, σημεία 15, 16 και 21.

9 Αυτόθι, σημείο 42.

10 Παραδείγματος χάριν, γνώμη 01/2026, σημείο 21, γνώμη 07/2026, σημείο 11, και γνώμη 10/2026, σημείο 6.

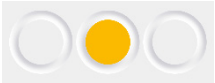
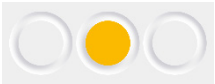
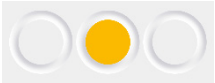
11 Γνώμη 10/2026, σημείο 7.

12 Γνώμη 01/2026, σημείο 73.

προκαθορισμένες. Οι προτάσεις δεν καθορίζουν τιμή-στόχο για τυχόν πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα, ώστε να μετράται ο όγκος των επενδύσεων που θα κινητοποιούνται, γεγονός που μπορεί να δυσχεράνει την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του αντικτύπου του μέσου[13].

Ευκαιρίες απλούστευσης

Πίνακας 2 | Συνολική αξιολόγηση

Να διασφαλιστεί η απλούστευση του χρηματοδοτικού τοπίου της ΕΕ, μέσω της ενοποίησης τυχόν νέων μέσων ή της ενσωμάτωσής τους στον προϋπολογισμό της ΕΕ.	
Να καταστούν λιγότερο πολύπλοκα τα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων που είναι αναγκαία για τη διαχείριση των ενωσιακών κονδυλίων, χωρίς να διακυβεύεται η λογοδοσία.	
Να απλουστευθούν περαιτέρω οι ρυθμίσεις για τις δημόσιες συμβάσεις με σκοπό τη μείωση του διοικητικού φόρτου και των παρατυπιών.	

Πώς οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες που προσδιόρισε το ΕΕΣ

12 Με τις προτάσεις επιδιώκεται η απλούστευση του δημοσιονομικού πλαισίου με τη μείωση του αριθμού των τομέων από επτά σε τέσσερις και του αριθμού των προγραμμάτων από 52 σε 16. Η ενοποίηση αυτή θα μπορούσε να ωφελήσει τους τελικούς αποδέκτες, καθώς θα μειώσει τον αριθμό των εγχειριδίων κανόνων που πρέπει να τηρούνται και, κατ' αυτόν τον τρόπο, θα περιορίσει δυνητικά τον διοικητικό φόρτο[14]. Στις προτάσεις προβλέπονται επίσης μέτρα για τη μείωση της πολυπλοκότητας των ρυθμίσεων διαχείρισης και δικλίδων στο σύνολο των προγραμμάτων δαπανών. Ενδεικτικά, επισημαίνουμε την καθιέρωση ενιαίας αναφοράς στοιχείων σχετικά με τις επιδόσεις και τη δημιουργία της ενιαίας πύλης πρόσβασης[15], δύο μέτρα που αποσκοπούν στη μείωση του διοικητικού φόρτου και στη βελτίωση της διαφάνειας και της ιχνηλασιμότητας. Με τις προτάσεις επιδιώκεται επίσης ο εξορθολογισμός των

[13] Αυτόθι, σημείο 38.

[14] Γνώμη 03/2026, σημείο 8.

[15] Γνώμη 10/2026, σημεία 8-11.

διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων, ιδίως για καινοτόμες λύσεις, με στόχο τη μείωση του διοικητικού φόρτου και την επιτάχυνση της υλοποίησης[16].

Ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης

13 Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί προς την ενοποίηση του χρηματοδοτικού τοπίου της ΕΕ και την απλούστευση του προϋπολογισμού της, εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένοι περιορισμοί. Σημειώνουμε ότι το Ταμείο Εκσυγχρονισμού θα παραμείνει εκτός τόσο του Ευρωπαϊκού Ταμείου όσο και του προϋπολογισμού της ΕΕ.

14 Ο πραγματικός βαθμός απλούστευσης για τους τελικούς αποδέκτες θα εξαρτηθεί από τον σχεδιασμό και την εφαρμογή στην πράξη των κανόνων εκτέλεσης και των ρυθμίσεων περί δικλίδων ελέγχου, πράγμα που σημαίνει ότι η διαδικαστική πολυπλοκότητα θα μπορούσε να παραμείνει παρά την ενοποίηση των προγραμμάτων[17]. Η απλούστευση σε επίπεδο ΕΕ δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη μείωση του διοικητικού φόρτου για τους τελικούς αποδέκτες ή τους δικαιούχους[18]. Παραδείγματος χάριν, εξακολουθούν να υπάρχουν αβεβαιότητες σε επιχειρησιακό επίπεδο όσον αφορά τα ενοποιημένα προγράμματα εργασίας, στο πλαίσιο των οποίων οι διαφορετικές επιχειρησιακές απαιτήσεις μεταξύ των τομέων πολιτικής θα μπορούσαν να περιορίσουν την πρακτική αποτελεσματικότητα των μέτρων απλούστευσης[19]. Στο ***παράρτημα II*** παρουσιάζονται τα διάφορα μοντέλα χρηματοδότησης που εφαρμόζονται στους διάφορους τομείς και στα κύρια προγράμματα, με βάση τους προτεινόμενους κανονισμούς.

15 Οι κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις που ισχύουν για τους δικαιούχους δεν αφορούν κατά κανόνα συγκεκριμένα ταμεία. Καθορίζονται σε εθνικό επίπεδο με βάση τις οδηγίες της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις. Όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται από όργανα της ΕΕ, οι σχετικοί κανόνες ορίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό. Οι προτάσεις περιλαμβάνουν περιορισμένες μόνον αλλαγές που σχετίζονται με τις δημόσιες συμβάσεις. Ειδικότερα, με τις προτάσεις ενισχύεται ο ρόλος των προεμπορικών δημόσιων συμβάσεων στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας. Οι προεμπορικές δημόσιες συμβάσεις επιτρέπουν στις δημόσιες αρχές να προμηθεύονται υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης για καινοτόμες λύσεις που δεν είναι ακόμη διαθέσιμες στην αγορά. Μολονότι το μέσο αυτό μπορεί να στηρίξει την έγκαιρη πρόσβαση σε καινοτόμες λύσεις και τεχνολογίες, ενέχει

---

[16] Γνώμη 01/2026, σημείο 45.

[17] Γνώμη 03/2026, σημείο 8.

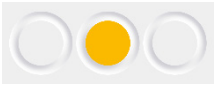
[18] Γνώμη 03/2026, σημείο 8.

[19] Γνώμη 08/2026, σημείο 13, τέταρτη περίπτωση.

ειδικούς κινδύνους λόγω της αβεβαιότητας και του πολυφασικού χαρακτήρα των εν λόγω δημόσιων συμβάσεων. Αυτό δυσχεραίνει τη διασφάλιση της οικονομικής αποδοτικότητας και της λογοδοσίας, ενώ ενδέχεται επίσης να δημιουργήσει προκλήσεις για τους δικαιούχους λόγω έλλειψης πείρας όσον αφορά καινοτόμες λύσεις[20]. Επισημαίνουμε ότι η Επιτροπή πρότεινε πρόσφατα νέα νομοθεσία σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις. Η πρόταση αυτή δεν συμπεριλαμβάνεται στην ανάλυσή μας.

Ευκαιρίες σχετικά με την ευελιξία του προϋπολογισμού

Πίνακας 3 | Συνολική αξιολόγηση

Να παρασχεθούν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τις ανάγκες για ευελιξία, ώστε να υποστηριχθεί κατάλληλα η διαδικασία λήψης αποφάσεων για τον βαθμό ευελιξίας του μελλοντικού ΠΔΠ της ΕΕ.	
Να απλουστευθεί το πλαίσιο ευελιξίας του ΠΔΠ.	

Πώς οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες που προσδιόρισε το ΕΕΣ

16 Μολονότι οι προτάσεις δεν παρέχουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα πιθανά γεγονότα που θα πρέπει να μπορούν να αντιμετωπιστούν με τις προτεινόμενες δυνατότητες ευελιξίας του προϋπολογισμού της ΕΕ, προβλέπουν ωστόσο έναν νέο μηχανισμό καθοδήγησης που θα λειτουργεί «με ενισχυμένο διάλογο μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής» και ο οποίος θα κατευθύνει τη χρήση των δυνατοτήτων ευελιξίας για την αντιμετώπιση νέων προτεραιοτήτων και απρόβλεπτων αναγκών. Το κατά πόσον η χρήση των μέσων ευελιξίας θα αιτιολογείται δεόντως, θα εξαρτηθεί από τις διαδικασίες βάσει των οποίων θα λειτουργεί ο μηχανισμός καθοδήγησης και οι οποίες δεν έχουν ακόμη αναπτυχθεί[21].

17 Οι προτάσεις μειώνουν επίσης τον αριθμό των μέσων που υπερβαίνουν το ανώτατο όριο του ΠΔΠ και ενσωματώνουν εργαλεία αντιμετώπισης καταστροφών από οκτώ σε τέσσερα. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η προσέγγιση αυτή μπορεί να βελτιώσει τη δημοσιονομική διαχείριση, μειώνοντας τις αλληλεπικαλύψεις μεταξύ των μέσων, και να

[20] Γνώμη 01/2026, σημεία 45-47, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας και γνώμη 02/2026, σημεία 38-40, για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη».

[21] Γνώμη 03/2026, σημείο 17.

αυξήσει την προβλεψιμότητα, περιορίζοντας την ανάγκη για πρόσθετα κονδύλια που υπερβαίνουν το ανώτατο όριο του ΠΔΠ[22]. Με τις προτάσεις ενισχύονται μη θεματικά μέσα ευελιξίας, όπως το Ενιαίο Μέσο Περιθωρίου και ο Μηχανισμός Ευελιξίας, και παρέχεται η δυνατότητα αξιοποίησης μη χρησιμοποιηθέντων ετήσιων ποσών καθ' όλη τη διάρκεια του ΠΔΠ[23].

18 Όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας, οι προτάσεις επιτρέπουν μεγαλύτερη ευελιξία μέσω της συγκέντρωσης πόρων στο πλαίσιο των τεσσάρων σκελών πολιτικής του Ταμείου, της επιτάχυνσης των διαδικασιών, της απλούστευσης των δομών πρόσβασης και διακυβέρνησης και της στήριξης σε ένα ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων, και παράλληλα συνδυάζουν τη μακροπρόθεσμη σταθερότητα με την ταχεία ανακατανομή των κονδυλίων[24]. Οι προτάσεις παρέχουν επίσης τη δυνατότητα ανταπόκρισης σε μεταβαλλόμενες προτεραιότητες πολιτικής και απρόβλεπτα γεγονότα μέσω ποσών ευελιξίας στα σχέδια ΕΠΕΣ και ενιαίων χρηματοδοτικών μέσων για την εξωτερική δράση[25].

Ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης

19 Ο Μηχανισμός Ευελιξίας περιλαμβάνει ασταθείς πηγές χρηματοδότησης, όπως αποδεσμεύσεις και έσοδα από πρόστιμα, οι οποίες δεν συνιστούν σταθερή ή προβλέψιμη χρηματοδότηση που έρχεται να προστεθεί στο σταθερό ποσό των 2 δισεκατομμυρίων ευρώ ετησίως[26].

20 Επισημαίνουμε επίσης ότι, παρόλο που τα σχέδια ΕΠΕΣ περιλαμβάνουν ποσά ευελιξίας, τα ποσά αυτά λειτουργούν εντός πλαισίων οριοθέτησης και οριζόντιων τιμών-στόχου για τις δαπάνες, γεγονός που περιορίζει τη δυνατότητα ανακατανομής των πόρων για την κάλυψη περιφερειακών ή τομεακών αναγκών[27]. Όσον αφορά τον μηχανισμό «Παγκόσμια Ευρώπη», η χρήση απευθείας αναθέσεων για τη στήριξη επενδύσεων προς το στρατηγικό συμφέρον της ΕΕ και η ιδιωτική διαχείριση των εγγυήσεων από τον προϋπολογισμό, εάν δεν οριοθετηθούν προσεκτικά, θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τις αρχές του

---

[22] Γνώμη 03/2026, σημείο 14.

[23] Αυτόθι, σημείο 16.

[24] Γνώμη 01/2026, σημεία 33-36.

[25] Γνώμη 09/2026, σημεία 18 και 67, και γνώμη 07/2026, σημείο 18.

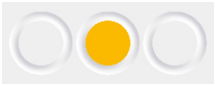
[26] Γνώμη 03/2026, σημείο 16.

[27] Γνώμη 09/2026, σημεία 18, 59 και 67.

ανταγωνισμού, της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, καθώς και να αυξήσουν την έκθεση του προϋπολογισμού της ΕΕ σε ενδεχόμενες υποχρεώσεις[28].

Ευκαιρίες για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο

Πίνακας 4 | Συνολική αξιολόγηση

Να ενισχυθεί η σύνδεση μεταξύ των ειδικών ανά χώρα συστάσεων και των κονδυλίων της ΕΕ που στηρίζουν μεταρρυθμίσεις για την αντιμετώπιση επαναλαμβανόμενων διαρθρωτικών προκλήσεων στα κράτη μέλη.	
Να διασφαλιστεί ότι στις αναμενόμενες μεταρρυθμίσεις λαμβάνονται υπόψη οι εθνικές και οι περιφερειακές ιδιαιτερότητες, και ότι υπάρχουν τα εχέγγυα για την ίση μεταχείριση των κρατών μελών.	

Πώς οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες που προσδιόρισε το ΕΕΣ

21 Οι προτάσεις θέτουν ευρείς στόχους που καλύπτουν σχεδόν όλες τις προτεραιότητες σε επίπεδο ΕΕ. Τα κράτη μέλη οφείλουν να περιλαμβάνουν όλους αυτούς τους στόχους στα σχέδια ΕΠΕΣ τους. Στην πράξη, η βαρύτητα την οποία θα δώσουν σε κάθε στόχο μπορεί να ποικίλλει, καθώς ο προτεινόμενος κανονισμός θα παρέχει στα κράτη μέλη έναν βαθμό διακριτικής ευχέρειας ως προς την κατανομή του περιορισμένου ποσού των ενωσιακών και εθνικών πόρων στις προτεραιότητες που θεωρούν σημαντικότερες[29].

22 Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες των περιφερειών τους κατά την κατάρτιση των σχεδίων ΕΠΕΣ, ενώ η πολιτική συνοχής συνδέεται με οριζόντιες πρωτοβουλίες, όπως το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο (ο ετήσιος συντονισμός των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών), η Ψηφιακή Δεκαετία και τα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα[30]. Στόχος των προτάσεων είναι οι μεταρρυθμίσεις να διαδραματίσουν κεντρικό ρόλο στα σχέδια ΕΠΕΣ[31]. Απαιτείται από τα κράτη μέλη να ανταποκρίνονται στις συστάσεις και τις προτεραιότητες της ΕΕ, και προβλέπεται η δέσμευση ποσών για μεταρρυθμίσεις. Αυτό καταδεικνύει την προσπάθεια της Επιτροπής να διασφαλίσει ότι οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις δεν θα έχουν δευτερεύοντα ρόλο, αλλά θα ενσωματώνονται στο δημοσιονομικό πλαίσιο. Μολονότι η ενοποίηση πολλαπλών

[28] Γνώμη 07/2026, σημεία 19-20.

[29] Γνώμη 09/2026, σημείο 13.

[30] Αυτόθι, σημείο 16.

[31] Αυτόθι, σημεία 80-85.

παρεμβάσεων σε ένα σχέδιο ΕΠΕΣ αποσκοπεί στην αύξηση της συνέπειας, συνδυάζει επίσης πολιτικές που έχουν διαφορετικούς στόχους, χρονικούς ορίζοντες και λογικές υλοποίησης, με υπαρκτό τον κίνδυνο αυξημένης πολυπλοκότητας και συμβιβασμών μεταξύ προτεραιοτήτων[32]. Επιπλέον, η έμφαση στην απόδειξη «κατάλληλης συμβολής» σε τομείς πολιτικής και στη στήριξη έργων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος δημιουργεί σαφή σύνδεση μεταξύ των στόχων της ΕΕ και των προτεραιοτήτων υλοποίησης σε εθνικό επίπεδο[33].

Ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης

23 Η συγκέντρωση του προγραμματισμού σε ένα ενιαίο σχέδιο ανά κράτος μέλος μπορεί να μειώσει τον ρόλο των περιφερειών στη λήψη αποφάσεων σε ορισμένα κράτη μέλη και απαιτεί ισχυρό συντονισμό σε εθνικό επίπεδο, ώστε να αποφευχθούν κενά στην αντιμετώπιση των περιφερειακών ανισοτήτων[34]. Επιπλέον, δεν υπάρχει επαρκής σαφήνεια σχετικά με την αξιολόγηση των μεταρρυθμίσεων και την κατανομή των πόρων: οι προτάσεις δεν ορίζουν βασικούς όρους όπως «κατάλληλη συμβολή», «σημαντικό υποσύνολο» ή «συγκέντρωση πόρων» ούτε προβλέπουν διαφανή κριτήρια αξιολόγησης, αφήνοντας σημαντικά περιθώρια υποκειμενικής κρίσης κατά την αξιολόγηση των σχεδίων[35].

Ευκαιρίες σχετικά με τη χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

Πίνακας 5 | Συνολική αξιολόγηση

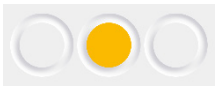
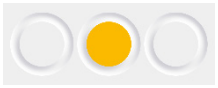
Να συνδεθεί σαφώς η χρηματοδότηση με τα αποτελέσματα. Εάν αυτό δεν είναι δυνατό, θα πρέπει να αποφεύγεται η εφαρμογή ενός τέτοιου συστήματος.	
Να διασφαλιστεί ότι ο προσανατολισμός στις επιδόσεις δεν περιορίζεται στον καθορισμό των όρων πληρωμής, όπως ορόσημων και τιμών-στόχου, αλλά καλύπτει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας.	

[32] Αυτόθι, σημείο 10, πρώτη περίπτωση.

[33] Αυτόθι, σημείο 79.

[34] Γνώμη 09/2026, σημεία 16 και 22.

[35] Αυτόθι, σημείο 79.

Να αποφευχθούν τα μέτρα μηδενικού κόστους και να εξεταστούν εναλλακτικές λύσεις, όπως οι αναγκαίοι πρόσφοροι όροι που συνδέονται με μεταρρυθμίσεις σχετικές με τις υποστηριζόμενες επενδύσεις.	
Να διασφαλιστεί ότι οι όροι πληρωμής είναι σαφείς και ότι συγκαταλέγεται σε αυτούς η συμμόρφωση με τους ενωσιακούς και τους εθνικούς κανόνες.	
Να προσδιοριστούν με σαφήνεια οι αρμοδιότητες εποπτείας και εφαρμογής δικλίδων της Επιτροπής και των κρατών μελών, ώστε να διασφαλιστεί η δέουσα λογοδοσία, διαφάνεια και συμμόρφωση με τους εθνικούς κανόνες. Αυτό προϋποθέτει τον καθορισμό ελάχιστων απαιτήσεων για τις δικλίδες που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη και τους ελέγχους που διενεργεί η Επιτροπή, πριν να ξεκινήσει η εφαρμογή τους. Για να γίνει αυτό, θα μπορούσαν να καθοριστούν τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των κρατών μελών, όπως στην περίπτωση της επιμερισμένης διαχείρισης, στο πλαίσιο της οποίας τα κράτη μέλη φέρουν σημαντική ευθύνη για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ.	
Να απαιτηθεί η πλήρης ιχνηλασιμότητα της χρηματοδότησης.	
Να καταστεί δυνατή η ανάκτηση της χρηματοδότησης στις περιπτώσεις στις οποίες τα κονδύλια που χορηγούνται είναι δυσανάλογα σε σχέση με τα επιτεύγματα ή τα κονδύλια δεν έχουν δαπανηθεί σύμφωνα με τους ενωσιακούς και τους εθνικούς κανόνες.	

Πώς οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες που προσδιόρισε το ΕΕΣ

24 Στις προτάσεις παρουσιάζεται ένα μοντέλο υλοποίησης το οποίο θέτει τα ορόσημα και τις τιμές-στόχο στο επίκεντρο της χρηματοοικονομικής αρχιτεκτονικής, συνδέει τις πληρωμές με την επίτευξη των εν λόγω ορόσημων και τιμών-στόχου και ευθυγραμμίζει τα εθνικά σχέδια με τις στρατηγικές προτεραιότητες της ΕΕ[36]. Μέσω της απαίτησης καθορισμού ορόσημων, τιμών-στόχου και συναφών καταβλητέων αξιών, η Επιτροπή απομακρύνεται περαιτέρω από την επιστροφή των δαπανών που έχουν πραγματοποιηθεί και επιδιώκει να συνδέσει στενότερα τη χρηματοδότηση με τα επιτεύγματα πολιτικής. Οι προτάσεις διατηρούν επίσης μια αρχιτεκτονική διακυβέρνησης που ευθυγραμμίζεται σε μεγάλο βαθμό με την επιμερισμένη διαχείριση, παρέχοντας στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να ορίζουν διαχειριστικές αρχές, οργανισμούς πληρωμών και αρχές ελέγχου[37].

[36] Γνώμη 09/2026, σημεία 13 και 21.

[37] Αυτόθι, σημεία 102-109.

25 Οι προτάσεις απαιτούν από τα κράτη μέλη να διατηρούν πλήρη διαδρομή ελέγχου για τις πληρωμές της ΕΕ έως και το επίπεδο των δικαιούχων. Απαιτούν επίσης τη συλλογή δεδομένων που συνδέουν τις πράξεις με δείκτες εκροής και αποτελέσματος, και προβλέπουν τη δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με τους δικαιούχους, τους πραγματικούς δικαιούχους, τους αναδόχους, τους υπεργολάβους και τους αποδέκτες μέσω εθνικών ιστότοπων και της ενιαίας πύλης της Επιτροπής[38]. Επιπλέον, η τελική δέσμη εγγράφων για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας περιλαμβάνει διασφάλιση βάσει της οποίας τα κράτη μέλη πρέπει να επιβεβαιώνουν ότι οι πληρωμές της Επιτροπής δεν υπερβαίνουν τα ποσά που καταβάλλονται στους δικαιούχους. Ωστόσο, για να είναι αποτελεσματική αυτή η διασφάλιση, επισημάναμε ότι θα απαιτούσε αξιόπιστα δεδομένα, επαρκή σαφήνεια σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η εθνική συνεισφορά και αποσαφήνιση των διορθωτικών μέτρων που πρέπει να λαμβάνονται σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με την εν λόγω διάταξη[39].

Ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης

26 Παρά την εισαγωγή νέου μοντέλου, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά μεθοδολογικά κενά, καθώς η χρήση της χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες δεν καθιστά από μόνη της μέσο βασισμένο στις επιδόσεις[40]. Οι όροι πληρωμής θα συνδέονται με δείκτες εκροής, γεγονός που σημαίνει ότι η έμφαση δίνεται στην πρόοδο της υλοποίησης και όχι στα αποτελέσματα[41].

27 Η μεθοδολογία για τον προσδιορισμό της χρηματοδοτικής αξίας των μέτρων μηδενικού κόστους, όπως οι μεταρρυθμίσεις, και για τη σύνδεσή τους με τις καταβλητέες αξίες παραμένει ασαφής. Παρόμοιες μεταρρυθμίσεις μπορεί να λάβουν διαφορετικά επίπεδα χρηματοδότησης ή μεταρρυθμίσεις με διαφορετικά επίπεδα φιλοδοξίας μπορεί να λάβουν παρόμοια χρηματοδότηση[42]. Οι προτάσεις δεν αποσαφηνίζουν τον τρόπο με τον οποίο η εκπλήρωση των ορόσημων, οι οριζόντιες αρχές και οι έλεγχοι νομιμότητας αλληλεπιδρούν στο πλαίσιο αυτού του μοντέλου υλοποίησης και επιτρέπουν την πραγματοποίηση πληρωμών με βάση τις δηλώσεις των κρατών μελών, χωρίς υποχρεωτική προηγούμενη επαλήθευση[43]. Τα κριτήρια αξιολόγησης αφήνουν περιθώρια

---

[38] Αυτόθι, σημείο 131.

[39] Αυτόθι, σημείο 127.

[40] Αυτόθι, σημείο 29.

[41] Αυτόθι, σημείο 10, έκτη περίπτωση.

[42] Γνώμη 09/2026, σημεία 83-84.

[43] Αυτόθι, σημείο 10, δεύτερη και όγδοη περίπτωση.

διακριτικής ευχέρειας, ενώ το πεδίο εφαρμογής, το χρονοδιάγραμμα και η μεθοδολογία των ελέγχων δεν καθορίζονται επαρκώς[44].

28 Ο προτεινόμενος κανονισμός δεν ορίζει σαφώς τον τρόπο με τον οποίο θα αξιολογείται και θα διασφαλίζεται η συμμόρφωση με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο, ούτε προβλέπει ρητά ότι η μη συμμόρφωση θα πρέπει να έχει πάντοτε οικονομικές συνέπειες για τα εμπλεκόμενα κράτη μέλη. Δεδομένου ότι η Επιτροπή εξακολουθεί να φέρει την τελική ευθύνη για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ, οφείλει να καθορίσει αποτελεσματικές απαιτήσεις σε σχέση με τις δικλίδες και τον έλεγχο. Εάν δεν προσδιορίζονται ρητά οι συνέπειες της μη συμμόρφωσης, ιδίως όσον αφορά τις δημοσιονομικές διορθώσεις και τις ανακτήσεις, υφίσταται ο κίνδυνος η διασφάλιση της Επιτροπής να μην παρέχει επαρκή βάση για την επιβεβαίωση της νομιμότητας και της κανονικότητας των δαπανών της ΕΕ[45]. Επιπλέον, δεν διασφαλίζεται ακόμη η πλήρης ιχνηλασιμότητα της χρηματοδότησης της ΕΕ στα κράτη μέλη, έως το επίπεδο των φορέων που υλοποιούν τις πράξεις[46].

29 Μια σημαντική αλλαγή σε σύγκριση με τον κανονισμό περί κοινών διατάξεων και τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι ότι μια οριστική μείωση της ενωσιακής χρηματοδότησης λόγω δημοσιονομικής διόρθωσης από την Επιτροπή προβλέπεται μόνο σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος δεν έχει διορθώσει το πρόβλημα κατά τον χρόνο υποβολής της τελικής δέσμης εγγράφων διασφάλισης. Ως εκ τούτου, η μείωση της ενωσιακής χρηματοδότησης θα καταστεί οριστική μόλις τον Φεβρουάριο του 2036, γεγονός που αποδυναμώνει το αποτρεπτικό αποτέλεσμα των δημοσιονομικών διορθώσεων. Επίσης, οι προτάσεις δεν διευκρινίζουν αν, πότε ή πώς θα εφαρμόζονται οι κατά παρεκβολή δημοσιονομικές διορθώσεις, μολονότι προβλέπουν τη χρήση τους[47]. Επιπλέον, δεν καθορίζουν επαρκώς την κατανομή των αρμοδιοτήτων, τις ελάχιστες απαιτήσεις ως προς τις δικλίδες ή τη λειτουργία της αλυσίδας διασφάλισης[48].

---

[44] Αυτόθι, σημεία 134-135.

[45] Αυτόθι, σημείο 42.

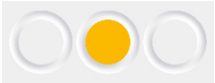
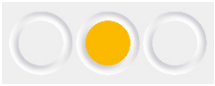
[46] Αυτόθι, σημείο 132.

[47] Αυτόθι, σημείο 139.

[48] Αυτόθι, σημεία 102-114.

Ευκαιρίες για το κράτος δικαίου

Πίνακας 6 | Συνολική αξιολόγηση

Να διασφαλιστεί ότι τα πρόσθετα μέτρα προστασίας καλύπτουν τυχόν κενά που έχουν εντοπιστεί τα οποία βαίνουν σε βάρος της αποτελεσματικότητας του πλαισίου για το κράτος δικαίου.	
Να δημοσιοποιηθούν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη μεθοδολογία κατάρτισης της έκθεσης για το κράτος δικαίου και την αξιολόγηση της Επιτροπής, με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας.	

Πώς οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες που προσδιόρισε το ΕΕΣ

30 Οι προτάσεις εισάγουν ισχυρότερους μηχανισμούς για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και το κράτος δικαίου κατά τη διαχείριση των ενωσιακών κονδυλίων. Θεσπίζουν επίσης δύο χωριστές και σαφώς καθορισμένες διαδικασίες –την οριζόντια προϋπόθεση του Χάρτη και την οριζόντια προϋπόθεση του κράτους δικαίου– οι οποίες μπορεί να οδηγήσουν σε οριστική απώλεια της χρηματοδότησης της ΕΕ σε περίπτωση παραβιάσεων. Οι διαδικασίες αυτές έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να είναι απλές και χρονικά προσδιορισμένες, και να ενισχύουν την ικανότητα της ΕΕ να αντιμετωπίζει συστημικές παραβιάσεις. Επιπλέον, οι προτάσεις ορίζουν ότι τα κονδύλια που χάνονται ως αποτέλεσμα αυτών των διαδικασιών μπορούν να ανακατανέμονται από την Επιτροπή μέσω δράσεων υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση προς όφελος των πολιτών της ΕΕ, συμβάλλοντας έτσι στη διασφάλιση της συνεχούς στήριξης των στόχων πολιτικής από τους ενωσιακούς πόρους, ακόμη και όταν τα κράτη μέλη δεν πληρούν τις απαιτήσεις για το κράτος δικαίου[49]. Το στοιχείο αυτό ανταποκρίνεται στις ανησυχίες που είχε εκφράσει παλαιότερα το ΕΕΣ σχετικά με την προστασία των δικαιούχων και τη συνεχιζόμενη χρήση των ενωσιακών κονδυλίων για σκοπούς δημόσιου συμφέροντος[50].

Ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης

31 Οι προτάσεις περιλαμβάνουν διάφορες διατάξεις που ενδέχεται να αποδυναμώσουν την αποτελεσματικότητα της επιβολής των σχετικών απαιτήσεων. Επισημαίνουμε ότι τα

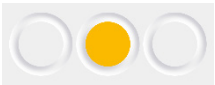
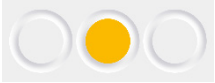
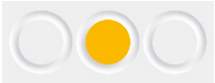
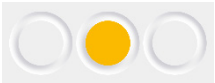
[49] Γνώμη 09/2026, σημείο 54.

[50] Ειδική έκθεση 03/2024, σημείο 33.

κράτη μέλη μπορούν, βάσει του κανονισμού για τα σχέδια ΕΠΕΣ, να ανακατανέμουν έως και το 30 % των ποσών από μέτρα για τα οποία γίνεται αναστολή πληρωμών λόγω παραβίασης του Χάρτη σε περίπτωση «σημαντικών αλλαγών στις προτεραιότητες της Ένωσης»[51]. Ο μηχανισμός αυτός θα μπορούσε να περιορίσει τις δημοσιονομικές συνέπειες της μη συμμόρφωσης και ενδεχομένως να υπονομεύσει το αποτρεπτικό αποτέλεσμα της οριζόντιας προϋπόθεσης του Χάρτη. Επιπλέον, με τις προτάσεις εισάγονται ορισμένες διαδικαστικές διαφορές μεταξύ των προϋποθέσεων που αφορούν τον Χάρτη και το κράτος δικαίου[52]. Η μεθοδολογία της έκθεσης για το κράτος δικαίου είναι δημόσια διαθέσιμη και έχει συζητηθεί με τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή προτίθεται να δημοσιεύσει την αξιολόγησή της σχετικά με τη συμμόρφωση των κρατών μελών.

Ευκαιρίες σχετικά με τη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού της ΕΕ

Πίνακας 7 | Συνολική αξιολόγηση

Δανεισμός της ΕΕ	
Εάν εξεταστεί το ενδεχόμενο δανεισμού, να προσδιοριστούν με σαφήνεια οι χρηματοδοτικές ανάγκες και πηγές, να μετριαστούν οι κίνδυνοι και να καταρτιστεί εκ των προτέρων σχέδιο αποπληρωμής.	
Ίδιοι πόροι	
Να διασφαλιστεί ότι οι κύριες ροές εσόδων της ΕΕ είναι σταθερές και απλουστευμένες, λόγου χάριν μέσω ενοποιημένων νομοθετικών πράξεων για την απόδοση όλων των ιδίων πόρων.	
Να ενισχυθούν οι μηχανισμοί είσπραξης των τελωνειακών δασμών και του φόρου προστιθέμενης αξίας.	
Να διασφαλιστεί η συγκρισιμότητα και η αξιοπιστία των δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό πιθανών νέων ιδίων πόρων.	

Πώς οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες που προσδιόρισε το ΕΕΣ

32 Το προτεινόμενο πλαίσιο δανεισμού της ΕΕ εισάγει μηχανισμούς που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ικανότητας της Ένωσης να ανταποκρίνεται σε έκτακτες και απρόβλεπτες χρηματοδοτικές ανάγκες. Παρατηρούμε ότι το πλαίσιο έκτακτου δανεισμού θα επιτρέψει

[51] Γνώμη 09/2026, σημείο 55.

[52] Γνώμη 09/2026, σημείο 56.

στην ΕΕ να ενεργεί άμεσα για την αντιμετώπιση σοβαρών κρίσεων ή απειλών, προβλέποντας όρια για τη χρήση, το χρονοδιάγραμμα και το ύψος του δανεισμού και θεσπίζοντας διαδικαστικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένης απόφασης του Συμβουλίου με την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου[53]. Η συμπερίληψη ειδικής, έκτακτης και προσωρινής αύξησης του ανώτατου ορίου των ιδίων πόρων θα περιορίσει τον εν λόγω δανεισμό και θα παράσχει σαφή εγγύηση για τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει η Επιτροπή[54]. Ομοίως, επισημαίνουμε ότι το δανειακό μέσο των σχεδίων ΕΠΕΣ παρέχει στα κράτη μέλη πρόσβαση σε σημαντική ενωσιακή χρηματοδότηση για τα εθνικά μεταρρυθμιστικά και επενδυτικά τους σχέδια[55]. Επιτρέποντας τη σύναψη δανείων ύψους έως και 150 δισεκατομμυρίων ευρώ, το μέσο αυτό διευρύνει τον ρόλο της ΕΕ ως δανειοδότη, συμπληρώνει τις δυνατότητες δημοσιονομικής ευελιξίας και προσφέρει εργαλείο για τη στήριξη των κρατών μελών στην επιδίωξη στρατηγικών στόχων πέραν της αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

33 Με το προτεινόμενο σύστημα ιδίων πόρων επιδιώκεται η διεύρυνση και η διαφοροποίηση της βάσης εσόδων της ΕΕ. Η Επιτροπή εισάγει πέντε νέους ιδίους πόρους, ανεβάζοντας τον συνολικό αριθμό τους σε εννέα, καθώς και μέτρα τα οποία, κατά την άποψή της, «θα περιορίσουν την πρόσθετη διοικητική επιβάρυνση»[56]. Η κατάργηση των διορθωτικών μηχανισμών θα απλουστεύσει τις υφιστάμενες ροές εσόδων και θα ενισχύσει τη διαφάνεια[57].

Ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης

34 Σύμφωνα με την Επιτροπή, το πλαίσιο έκτακτου δανεισμού δεν περιλαμβάνει προκαθορισμένο σχέδιο αποπληρωμής λόγω του ότι η έγκριση των σχετικών ποσών θα γίνεται υπό όρους και άρα θα είναι αβέβαιη[58]. Οι προτάσεις σχετικά με τα δάνεια για τα σχέδια ΕΠΕΣ, τα οποία θα αποπληρωθούν από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη σε μεταγενέστερο χρόνο, βασίζονται σε εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, χωρίς άλλες ειδικές διατάξεις. Η εκτεταμένη χρήση του λεγόμενου «περιθωρίου» του

[53] Γνώμη 04/2026, σημεία 17-19.

[54] Αυτόθι, σημείο 19.

[55] Γνώμη 09/2026, σημεία 19 και 61.

[56] Γνώμη 04/2026, σημεία 21-22.

[57] Αυτόθι, σημείο 21.

[58] Αυτόθι, σημείο 20.

προϋπολογισμού της ΕΕ μπορεί να μειώσει την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ και να περιορίσει την προβλεψιμότητα των εθνικών συνεισφορών[59].

35 Η εισαγωγή νέων πόρων περιπλέκει ακόμη περισσότερο το σύστημα χρηματοδότησης της ΕΕ[60]. Η διαχείριση μεγαλύτερου αριθμού ιδίων πόρων θα απαιτήσει πιθανότατα περισσότερους πόρους σε επίπεδο κρατών μελών για τη συγκέντρωση και την υποβολή στοιχείων, καθώς και περισσότερους πόρους σε επίπεδο Επιτροπής για την επαλήθευση των σχετικών στοιχείων, αυξάνοντας έτσι το συνολικό κόστος του συστήματος[61]. Η αύξηση των υφιστάμενων εσόδων, λόγου χάριν η εστίαση στην κάλυψη των υφιστάμενων φορολογικών ελλειμμάτων (ΦΠΑ και τελωνειακοί δασμοί) μέσω της αντιμετώπισης των αδυναμιών που εντοπίσαμε σε προηγούμενες εκθέσεις μας, θα μειώσει επίσης την ανάγκη για νέους ιδίους πόρους[62].

36 Η σταθερότητα ορισμένων ιδίων πόρων επηρεάζεται από παράγοντες που ενδέχεται να περιορίζουν τη βραχυπρόθεσμη προβλεψιμότητα των εισροών που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των συνεισφορών[63]. Όσον αφορά τον ίδιο πόρο για τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, υπάρχει επίσης κίνδυνος η ποιότητα των στοιχείων να μην είναι «επαρκής για τον σκοπό»[64] για τον οποίο προορίζονται, καθώς τα υποβαλλόμενα στοιχεία ενδέχεται να είναι ελλιπή λόγω της ύπαρξης μη συμμορφούμενων υπόχρεων, εξαιρέσεων ή ελλιπούς κάλυψης, ενώ τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται βάσει της νομοθεσίας να επαληθεύουν τα στοιχεία πριν από την υποβολή τους. Παρόμοιες αβεβαιότητες επηρεάζουν τον ίδιο πόρο που σχετίζεται με τον καπνό, καθώς οι ποσότητες που αναφέρονται επίσημα ενδέχεται να είναι χαμηλότερες από τις πραγματικές λόγω του λαθρεμπορίου[65].

---

[59] Γνώμη 09/2026, σημείο 19.

[60] Γνώμη 04/2026, σημείο 21.

[61] Αυτόθι, σημείο 22.

[62] Αυτόθι, σημείο 13.

[63] Αυτόθι, σημεία 23, 40, 42 και 49.

[64] Αυτόθι, σημείο 37.

[65] Γνώμη 04/2026, σημείο 39.

Ευκαιρίες όσον αφορά τον εξωτερικό έλεγχο

Πίνακας 8 | Συνολική αξιολόγηση

Να διασφαλιστεί ότι το ΕΕΣ διαθέτει σαφή εντολή ελέγχου επί του συνόλου των ενωσιακών μέσων και ότι το νομικό πλαίσιο που διέπει τα νέα μέσα παρέχει τη δυνατότητα στο ΕΕΣ να ελέγχει τις δαπάνες της ΕΕ σε όλα τα επίπεδα, ήτοι έως και στο επίπεδο των τελικών δικαιούχων και αποδεκτών.	
Να καλείται το ΕΕΣ να ελέγχει όλους τους φορείς που συστήνονται μέσω συμφωνιών εκτός του ενωσιακού νομικού πλαισίου για την εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ και να εκπροσωπείται προσωρινά εντός των διοικητικών συμβουλίων τους έως ότου γίνουν οι νομικές αλλαγές που θα του εξασφαλίζουν πλήρη εντολή ελέγχου.	

Πώς οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες που προσδιόρισε το ΕΕΣ

37 Τα νομικά πλαίσια των προτεινόμενων μέσων διαφυλάσσουν σε μεγάλο βαθμό τη συνολική εντολή του ΕΕΣ για τον έλεγχο όλων των εσόδων και των δαπανών της ΕΕ, καθώς και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης των ενωσιακών πολιτικών και προγραμμάτων[66]. Οι ρητές αναφορές στις προτάσεις για τα προγράμματα διασφαλίζουν ότι όλες οι εντεταλμένες οντότητες, οι εταίροι υλοποίησης και οι αποδέκτες εξακολουθούν να υπόκεινται σε έλεγχο, ώστε να ενισχύεται κατ' αυτόν τον τρόπο η διαφάνεια και η λογοδοσία[67]. Σε αναφορές που υπάρχουν στις αιτιολογικές σκέψεις διάφορων μέσων επαναλαμβάνεται η υποχρέωση όλων των αποδεκτών να χορηγούν πρόσβαση στο ΕΕΣ, στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, και να συνεργάζονται με τους εν λόγω φορείς, υποστηρίζοντας έτσι τη συνεπή εποπτεία[68].

Ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης

38 Ορισμένες προτάσεις[69], όπως αυτή για τον μηχανισμό «Παγκόσμια Ευρώπη», δεν κατοχυρώνουν ρητά τα δικαιώματα ελέγχου του ΕΕΣ στο νομικό κείμενο, αλλά βασίζονται

---

[66] Παραδείγματος χάριν, στη γνώμη 01/2026, σημείο 71, και στη γνώμη 02/2026, σημείο 52.

[67] Παραδείγματος χάριν, στη γνώμη 08/2026, σημείο 57.

[68] Παραδείγματος χάριν, στη γνώμη 07/2026, σημείο 88.

[69] Γνώμη 07/2026 σχετικά με τον μηχανισμό «Παγκόσμια Ευρώπη», σημεία 88-89, και γνώμη 06/2026 σχετικά με τον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της Ένωσης, σημείο 42.

σε αιτιολογικές σκέψεις ή συμφωνίες μεταβίβασης αρμοδιοτήτων. Αυτό δημιουργεί αβεβαιότητες όσον αφορά τα δικαιώματα ελέγχου του ΕΕΣ, ιδίως στην περίπτωση φορέων που έχουν συσταθεί εκτός του νομικού πλαισίου της ΕΕ ή για νέες μορφές χρηματοδοτικής στήριξης με τη συμμετοχή τρίτων, όπου η πρόσβαση του ΕΕΣ μπορεί να περιοριστεί ή να καθυστερήσει[70]. Από προηγούμενους ελέγχους προέκυψε ότι οι πληροφορίες που παρέχουν οντότητες όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) ή διεθνείς οργανισμοί μπορεί να είναι ελλιπείς, κατακερματισμένες ή να καθυστερούν, με αποτέλεσμα να περιορίζεται η ικανότητα πλήρους αξιολόγησης της νομιμότητας, της κανονικότητας και των επιδόσεων[71]. Οι διατάξεις για τους μηχανισμούς προσωρινής συμμετοχής, όπως η εκπροσώπηση στα διοικητικά συμβούλια φορέων εκτός του πλαισίου της ΕΕ, δεν περιλαμβάνονται με συνέπεια, με αποτέλεσμα να παραμένουν κενά στην εποπτεία[72].

Η παρούσα επισκόπηση εγκρίθηκε από το Ελεγκτικό Συνέδριο στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 22ας Οκτωβρίου 2026.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Tony Murphy
Πρόεδρος

[70] Γνώμη 02/2026, σημεία 54-56, και γνώμη 07/2026, σημείο 90.

[71] Γνώμη 02/2026, σημείο 53, και γνώμη 07/2026, σημείο 90.

[72] Γνώμη 08/2026, σημείο 58.

Παράρτημα Ι Γνώμες του ΕΕΣ σχετικά με τις νομοθετικές προτάσεις για το ΠΔΠ 2028-2034

Νομοθετική πρόταση	**Γνώμη του ΕΕΣ**
Πρόταση κανονισμού σχετικά με τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας [COM(2025) 555 final/2].	Γνώμη 01/2026
Πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη» [COM(2025) 543 final/2]	Γνώμη 02/2026
Πρόταση κανονισμού για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου [COM(2025) 571 final]	Γνώμη 03/2026
Πρόταση απόφασης για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης [COM(2025) 574 final]	Γνώμη 04/2026
Πρόταση κανονισμού για τον καθορισμό των όρων εφαρμογής της ενωσιακής στήριξης στην κοινή γεωργική πολιτική [COM(2025) 560 final]	Γνώμη 05/2026
Πρόταση κανονισμού σχετικά με τον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της Ένωσης και την παροχή ενωσιακής στήριξης για δράσεις ετοιμότητας και αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας [COM(2025) 548 final]	Γνώμη 06/2026
Πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση του μηχανισμού «Παγκόσμια Ευρώπη» [COM(2025) 551 final]	Γνώμη 07/2026
Πρόταση κανονισμού σχετικά με τη θέσπιση του προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία για την περίοδο 2028-2034 [COM(2025) 590 final]	Γνώμη 08/2026
Πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Ταμείου για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, τη γεωργία και την ύπαιθρο, την αλιεία και τη θάλασσα, την ευημερία και την ασφάλεια [COM(2025) 565 final/2]	Γνώμη 09/2026
Πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση πλαισίου παρακολούθησης των δαπανών και επιδόσεων του προϋπολογισμού και άλλων οριζόντιων κανόνων [COM(2025) 545 final]	Γνώμη 10/2026
Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση του προγράμματος «AgoraEU» για την περίοδο 2028-2034 [COM(2025) 550 final]	Γνώμη 11/2026
Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση του προγράμματος Erasmus+ για την περίοδο 2028-2034 [COM(2025) 549 final]	Γνώμη 12/2026

Νομοθετική πρόταση	Γνώμη του ΕΕΣ
	Προϋπολογισμός της ΕΕ για την περίοδο 2028-2034: Η άποψη του ΕΕΣ: Πολλές από τις αλλαγές δεν σημαίνουν κατ' ανάγκη βελτίωσή του

Παράρτημα ΙΙ Μοντέλα χρηματοδότησης της ΕΕ βάσει των προτεινόμενων κανονισμών

Τομείς / Κύρια προγράμματα	Χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες	Επιλογές απλουστευμένου κόστους/χρηματοδότησης	Επιστροφή πραγματικών δαπανών
Τομέας 1 «Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, γεωργία, ύπαιθρος και θάλασσα, ευημερία και ασφάλεια»	**Επιτρέπεται**	**Επιτρέπονται**	**Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις**
Σχέδια ΕΠΕΣ (Επιτροπή προς τα κράτη μέλη)	*Κυρίως για μεταρρυθμίσεις*	*Κυρίως για επενδύσεις*	*Δεν εφαρμόζεται*
Σχέδια ΕΠΕΣ (κράτη μέλη προς δικαιούχους)	*Συνήθης μέθοδος*	*Συνήθης μέθοδος*	*Συνήθης μέθοδος*
Μηχανισμός της ΕΕ	*Συνήθης μέθοδος*	*Συνήθης μέθοδος*	*Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις*
Τομέας 2 «Ανταγωνιστικότητα, ευημερία και ασφάλεια»	**Επιτρέπεται**	**Επιτρέπονται**	**Επιτρέπεται**
Ορίζων Ευρώπη	*Συνήθης μέθοδος*	*Συνήθης μέθοδος*	*Κατ' εξαίρεση*
Καθαρή μετάβαση και απανθρακοποίηση της βιομηχανίας	*Συνήθης μέθοδος*	*Συνήθης μέθοδος*	*Κατ' εξαίρεση*
Ανθεκτικότητα και ασφάλεια, αμυντική βιομηχανία και διάστημα	*Συνήθης μέθοδος*	*Συνήθης μέθοδος*	*Κατ' εξαίρεση*
Πρόγραμμα Erasmus+	*Συνήθης μέθοδος*	*Συνήθης μέθοδος*	*Κατ' εξαίρεση*
Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη»	*Επιτρέπεται*	*Επιτρέπονται*	*Επιτρέπεται*
Μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης+	*Συνήθης μέθοδος*	*Συνήθης μέθοδος*	*Κατ' εξαίρεση*
AgoraEU	*Συνήθης μέθοδος*	*Συνήθης μέθοδος*	*Κατ' εξαίρεση*
Πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία	*Συνήθης μέθοδος*	*Συνήθης μέθοδος*	*Κατ' εξαίρεση*
Τομέας 3 «Παγκόσμια Ευρώπη»	***Επιτρέπεται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις***	**Κατ' εξαίρεση**	**Συνήθης μέθοδος**
Τομέας 4 «Διοίκηση»	**Δεν εφαρμόζεται**	**Δεν εφαρμόζεται**	**Συνήθης μέθοδος**

Σημ.: **Ορίζων Ευρώπη:** Πρόγραμμα της ΕΕ για τη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας. **Erasmus+:** πρόγραμμα της ΕΕ για τη στήριξη της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού στην Ευρώπη. **Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη»:** μέσο της ΕΕ που παρέχει χρηματοδοτική στήριξη για τη δημιουργία βιώσιμων, διασυνδεδεμένων υποδομών στους τομείς της ενέργειας, των μεταφορών και των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών. **Μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης+:** σύστημα για την ενίσχυση του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών της όσον αφορά την πρόληψη, την ετοιμότητα και την αντιμετώπιση φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών. **AgoraEU:** πρόγραμμα της ΕΕ για την παροχή στήριξης στον πολιτισμό, στα μέσα ενημέρωσης και στην κοινωνία των πολιτών. **Παγκόσμια Ευρώπη:** η προτεινόμενη στρατηγική εξωτερικής δράσης της ΕΕ για την περίοδο 2028-2034.

Πηγή: Ανάλυση του ΕΕΣ βάσει των προτάσεων της Επιτροπής.

Γλωσσάριο

Όρος	Ορισμός/Επεξήγηση
Ανώτατο όριο ιδίων πόρων	Το μέγιστο ποσό ιδίων πόρων που μπορεί να ζητηθεί από τα κράτη μέλη για την κάλυψη των ετήσιων πιστώσεων πληρωμών.
Δημοσιονομικός κανονισμός	Κύριο σύνολο κανόνων που διέπουν τον τρόπο με τον οποίο καταρτίζεται και χρησιμοποιείται ο προϋπολογισμός της ΕΕ, καθώς και τις συνδεδεμένες διαδικασίες, όπως οι εσωτερικές δικλίδες, η υποβολή στοιχείων, ο έλεγχος και η απαλλαγή.
Εγγύηση από τον προϋπολογισμό	Δέσμευση όσον αφορά τη χρήση του προϋπολογισμού της ΕΕ για την καταβολή αποζημίωσης για τυχόν ζημίες σε περίπτωση που δικαιούχος αθετήσει τις υποχρεώσεις του σε σχέση με δάνειο ή επένδυση μετοχικού κεφαλαίου.
Εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας	Έγγραφο στο οποίο παρουσιάζονται οι μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που προτίθεται να πραγματοποιήσει ένα κράτος μέλος, στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.
Ενιαίο μέσο περιθωρίου	Ειδικός μηχανισμός της ΕΕ ο οποίος καθιστά δυνατή την ενσωμάτωση στον προϋπολογισμό αχρησιμοποίητων πιστώσεων από προηγούμενα οικονομικά έτη ή, σε έσχατη ανάγκη, από το τρέχον ή από μελλοντικά έτη.
Επιμερισμένη διαχείριση	Μέθοδος εκτέλεσης του προϋπολογισμού της ΕΕ, στο πλαίσιο της οποίας, σε αντίθεση με τα ισχύοντα στην περίπτωση της άμεσης διαχείρισης, η Επιτροπή εκχωρεί αρμοδιότητες στο κράτος μέλος, διατηρώντας ωστόσο την τελική ευθύνη.
Ευελιξία του προϋπολογισμού	Μηχανισμός που επιτρέπει στην Επιτροπή να ανακατανέμει πιστώσεις μεταξύ προγραμμάτων, σκελών πολιτικής ή οικονομικών ετών εντός των ανώτατων ορίων του ΠΔΠ, προκειμένου να ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες προτεραιότητες.
Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας	Προτεινόμενο ταμείο της ΕΕ που περιλαμβάνει ειδικό πρόγραμμα για δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας στον τομέα της άμυνας.
Ίδιοι πόροι	Κονδύλια που χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού της ΕΕ και προέρχονται κυρίως από συνεισφορές των κρατών μελών.
Κανονισμός για το Ευρωπαϊκό Ταμείο	Η πράξη που προτείνεται να διαδεχθεί τον κανονισμό περί κοινών διατάξεων κατά την περίοδο 2028-2034. Θα θεσπίζει ενιαίους κανόνες για σειρά ταμείων της ΕΕ που χρηματοδοτούνται μέσω εθνικών χορηγήσεων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των τεσσάρων ταμείων της πολιτικής συνοχής.
Κανονισμός περί κοινών διατάξεων	Κανονισμός με τον οποίο θεσπίζονται οι κανόνες που εφαρμόζονται και στα πέντε ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία.
Μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας	Ο μηχανισμός χρηματοδοτικής στήριξης της ΕΕ, που σκοπό έχει τον μετριασμό των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, την τόνωση της ανάκαμψης και την

Όρος	Ορισμός/Επεξήγηση
	αντιμετώπιση των προκλήσεων ενός περισσότερο πράσινου και ψηφιακού μέλλοντος.
Μηχανισμός Ευελιξίας	Πηγή χρηματοδότησης για σαφώς προσδιορισμένες δαπάνες που δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν χωρίς υπέρβαση των ανώτατων ορίων των δαπανών του προϋπολογισμού.
Περιθώριο του προϋπολογισμού	Η διαφορά μεταξύ των ιδίων πόρων που απαιτούνται για τη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού της ΕΕ και του ανώτατου ορίου των ιδίων πόρων, ήτοι του υψηλότερου ποσού μέχρι το οποίο η Επιτροπή δικαιούται να ζητεί συνεισφορές από τα κράτη μέλη για την κάλυψη πρόσθετων υποχρεώσεων, όπως εκείνων που απορρέουν από το χρέος της ΕΕ.
Πλαίσιο επιδόσεων	Ορόσημα και τιμές-στόχος που καθορίζονται για ένα σύνολο δεικτών ανά άξονα προτεραιότητας επιχειρησιακού προγράμματος (με εξαίρεση την τεχνική βοήθεια).
Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο	Το συνήθως επταετούς διάρκειας πρόγραμμα των δαπανών της ΕΕ στο οποίο καθορίζονται προτεραιότητες (βάσει στόχων πολιτικής) και ανώτατα όρια. Παρέχει τη δομή εντός της οποίας καταρτίζονται οι ετήσιοι προϋπολογισμοί της ΕΕ, με ανώτατα όρια για κάθε κατηγορία δαπανών.
Πρόβλεψη	Λογιστικός όρος που αποδίδει τη βέλτιστη εκτίμηση μιας πιθανής μελλοντικής υποχρέωσης αβέβαιου χρόνου ή ποσού, η οποία εγγράφεται στον ισολογισμό.
Προστιθέμενη αξία της ΕΕ	Η επιπρόσθετη αξία που παράγεται από τη δράση της ΕΕ σε σύγκριση με την αξία που θα είχε επιτευχθεί αποκλειστικά από τη δράση κράτους μέλους.
Χρηστή δημοσιονομική διαχείριση	Διαχείριση των πόρων σύμφωνα με τις αρχές της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας.

Κλιμάκιο του ΕΕΣ

Η παρούσα επισκόπηση εγκρίθηκε από την ολομέλεια του Συνεδρίου, της οποίας προϊστατο ο Tony Murphy, Πρόεδρος του ΕΕΣ. Επικεφαλής του έργου ήταν ο Jan Gregor, Μέλος του ΕΕΣ, συνεπικουρούμενος από τους Werner Vlasselaer, προϊστάμενο του ιδιαίτερου γραφείου του, Radka Papouskova, σύμβουλο στο ιδιαίτερο γραφείο του, Paul Sime, διοικητικό στέλεχος, και Λεωνίδα Τσονάκα, υπεύθυνο έργου.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2026

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο απεικονίζει ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. σε φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Φωτογραφία εξωφύλλου: © Comugnero Silvana / stock.adobe.com.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, τα λογότυπα και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ’ αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

HTML	ISBN 978-92-849-8655-2	ISSN 2811-8189	doi:10.2865/1469799	QJ-01-26-053-EL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-8656-9	ISSN 2811-8189	doi:10.2865/7764661	QJ-01-26-053-EL-N

Παραπομπή στην παρούσα έκθεση να γίνεται ως εξής:

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, επισκόπηση 02/2026, με τίτλο «Ευκαιρίες ενόψει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2028-2034 – Μεταπαρακολούθηση της επισκόπησης 03/2025 του ΕΕΣ», Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2026.

Οι προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2028-2034 συνεπάγονται τον σημαντικό ανασχεδιασμό του προϋπολογισμού της ΕΕ. Η παρούσα επισκόπηση παρακολουθεί τη συνέχεια που δόθηκε στις ευκαιρίες που είχε αναδείξει το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) στην επισκόπηση 03/2025 (είχε προηγηθεί των προτάσεων) και αξιολογεί την τύχη τους στο πλαίσιο των νομοθετικών προτάσεων της Επιτροπής.

Με αφετηρία τις γνώμες του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) σχετικά με τις εν λόγω νομοθετικές προτάσεις, εξετάζεται κατά πόσο το προτεινόμενο πλαίσιο είναι καταλληλότερο για την επίτευξη αποτελεσμάτων, την προώθηση της απλούστευσης, τη διασφάλιση της λογοδοσίας, την ενίσχυση της ευελιξίας, την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ και τη στήριξη της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Στην επισκόπηση προσδιορίζονται οι τομείς στους οποίους ενδέχεται να απαιτούνται περαιτέρω βελτιώσεις πριν από την οριστικοποίηση της δέσμης νομοθετικών προτάσεων.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/contact
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Μέσα κοινωνικής δικτύωσης: @EUauditors